

Motion till riksdagen 2019/20:291

av **Désirée Pethrus (KD)**

Kuba

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inget handelsavtal bör ingås innan Kuba ratificerar och genomför de två konventionerna om mänskliga rättigheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den svenska regeringen stöder kravet på en oberoende internationell utredning via FN eller EU för att reda ut frågetecken kring bilkraschen som dödade demokratiaktivisterna Oswaldo Payá och Harold Cepero, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Förhandlingarna mellan EU och Kuba om ett bilateralt avtal är avslutade. Nu återstår de nationella processerna bland EU:s medlemsländer och därefter avser rådet att besluta om avtalet. Respekten för de mänskliga rättigheterna ska öka men detta ska ske inom ramen för den nuvarande kubanska konstitutionen, vilket således är en motsättning. Sverige bör påminna om att det inte är den kubanska regimen som definierar MR-begreppet utan att det är FN:s deklARATIONER som ska vara utgångspunkten. Sverige bör nu sätta press på europeisk nivå för att säkerställa att avtalet kommer att leda till starkt respekt för de mänskliga rättigheterna i Kuba och till demokratisering av det politiska systemet.

Det är viktigt att alla demokratiska länder som Sverige, som är engagerade i utveckling av demokrati och MR, noga bevakar att framgångar sker. Så har hittills inte varit fallet, Kuba är fortsatt en enpartistat som systematiskt förtrycker och fängslar oliktankande. Det finns inte heller några tecken på att den kubanska regeringen är villig att göra några betydande politiska förändringar.

När den kubanska regeringen undertecknade den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR) och konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (CESCR) under 2008, utgjorde det ett första steg mot förändring. Men sedan dess har inga verkliga förbättringar i fråga om mänskliga

rättigheter och demokratisering gjorts. Under förhandlingarna framkom det också att EU, utöver det avtalet om politisk dialog och bistånd, har för avsikt att inleda ett handelsavtal med Kuba. Kristdemokraterna samt andra svenska civilsamhällesorganisationer (CSO) menar att inget handelsavtal bör ingås innan Kuba ratificerar och genomför de två konventionerna om mänskliga rättigheter.

Det är mycket olyckligt att EU och Sverige inte ställde tillräckliga krav om demokratiska reformer och mänskliga rättigheter när man förhandlade fram avtalet om politisk dialog och samarbete med Kuba. Därför är det nu än viktigare att inte ytterligare avtal ingås utan att det kubanska civilsamhället bjuds in till förhandlingarna och att politiska reformer kan påvisas från den kubanska regeringen.

Den svenska regeringen bör därför hålla trycket uppe inom EU på sådana reformer. Det är vi skyldiga alla de som dött, lidit och lider under den kubanska regimens förtryck.

2012 dog demokratiaktivisterna Oswaldo Payá och Harold Cepero i en bilkrasch. Oswaldo Payá var en av de främsta representanterna för den kubanska oppositionen och fick 2002 EU-parlamentets demokratipris, Sacharovpriset, för sitt arbete för en fredlig övergång till demokrati på Kuba inom det s.k. Varelaprojektet. Payá grundade den kristdemokratiska frihetsrörelsen Movimiento Cristiano Liberación (MCL). Han har också blivit nominerad till Nobels fredspris vid ett flertal tillfällen.

Det finns motstridiga uppgifter om hur bilkraschen gick till och ingen oberoende utredning har klarlagt händelsen. Payás familj har tillgång till vittnesuppgifter som motsäger den kubanska regimens version. Kraschen kan ha kommit att påverka EU:s relationer med Kuba, så att man velat sluta villkora stöd till Kuba med demokratiska reformer och framsteg vad gäller mänskliga rättigheter. Det vore förödande för alla kubaner som kämpar för ett fritt Kuba.

Payás familj har hos FN och EU krävt en oberoende internationell utredning. Att stötta en sådan utredning är inte bara viktigt ur rättssynpunkt utan är också en viktig signal såväl till regimen som till andra demokratiaktivister att när frihetskämpar dör under oklara omständigheter i en diktatur så reagerar det internationella samfundet. Det är därför mycket viktigt att den svenska regeringen stödjer kravet på en oberoende utredning och att alla frågetecken kring bilkraschen kan klaras ut en gång för alla.

Désirée Pethrus (KD)